

nederlandse dansdagen

Hoogtepunten van de Nederlandse dans

5, 6 & 7 oktober 2001 Maastricht

2001

Dans en architectuur, 'de twee kunstvormen die het meest aan elkaar gerelateerd zijn' en die fascineren door 'de connectie van driedimensionale structuren en fantasie' (André Gingras pag. 7). Beide zijn een samenspel van lijnen die de ruimte bepalen en richting geven aan de beweging. Vanwege de overeenkomst vroegen wij aan de choreografen uit het festivalprogramma naar een impressie van hun favoriete gebouw. Hun beleving van architectuur leest u in dit magazine, hun visie op dans ziet u drie dagen lang op de podia van het festival de Nederlandse Dansdagen.

In deze vierde editie wordt u een programma aangeboden met opvallende en belangwekkende dansvoorstellingen van het vorige seizoen. Na selectie door een commissie worden de voorstellingen speciaal voor de Nederlandse Dansdagen hernomen en in een unieke samenstelling gepresenteerd. Zo ziet u Emio Greco & PC met het Limburgs Symfonie Orkest op vrijdagavond naast Het Nationale Ballet en het Nederlandse Dans Theater III.

Dit keer wordt u uitgenodigd niet alleen de theaters te bezoeken, maar ook de stad Maastricht in te trekken voor theatrale ervaringen op bijzondere locaties, zoals de Wiebengahal en het Artifort gebouw. Nieuw is ook de samenwerking met het Bonnefantenmuseum, Filmhuis Lumière en het Derlon Theater. Het gloednieuwe Centre Céramique vormt het decor voor een grootschalig skate-event, met onder andere een choreografie voor honderd skaters uit de Provincie Limburg. Door deze toevoegingen genereert het festival een beweging in Maastricht met een kunstvorm die zelf ook voortdurend in beweging is.

Naast de geliefde klassiekers hebben ook de nieuwste ontwikkelingen, veelbelovende choreografen en dansers van de toekomst een plek in het programma van de Nederlandse Dansdagen. Zo wordt niet alleen een terugblik geboden maar tevens het startsein gegeven voor weer een enerverend dansseizoen.

Leontien Wiering, Directeur

Geselecteerde producties 2001

Album Familiar Choreografie Conny Janssen - Conny Janssen Danst **Choreartium** Choreografie Léonide Massine - Het Nationale Ballet **CYP 17** Choreografie André Gingras - Korzo producties **Double Points: One** Choreografie Emio Greco en Pieter C. Scholten - Emio Greco & PC - Zwaanproducties **Double Points: Nero** Choreografie Emio Greco en Pieter C. Scholten - Emio Greco & PC - Zwaanproducties **Dynamix** Choreografie Krisztina de Châtel - Dansgroep Krisztina de Châtel **For this could be the biggest sky** Choreografie Fabian Galama - Galama & Kho **Geluk** Choreografie Andrea Boll i.s.m. de dansers - Hans Hof Ensemble **Icoon** Choreografie Piet Rogie - Rogie & Company **In the room the women come and go Talking of Michelangelo** Choreografie Ton Simons - Dance Works Rotterdam **Proxy III** Choreografie Paul Selwyn Norton - Korzo producties ism Theater aan het Spui **Said and Done** Choreografie Paul Lightfoot - Nederlands Dans Theater II **Solo Version 5.0** Choreografie Nanine Linning - Korzo producties **The Space Between Us** Choreografie Sassan Saghar Yaghmai - Frontaal Jeugdtheater en Danswerkplaats Amsterdam **Two Faces** Choreografie Hans van Manen - Nederlands Dans Theater III **uit Kurt Weill: Ballade vom Entrunkenen Mädchen** en **Wie lange noch?** Choreografie Krzysztof Pastor **Walking Mad** Choreografie Johan Inger - Nederlands Dans Theater I

Vrijdag 5 oktober

Theater aan het Vrijthof

Openingsprogramma

Vrijdag 5 oktober, 21.00-23.00 uur.

Toegang f40,- /€18,15 (CJP en Pas 65 f36,- /€16,34).

Double Points: One

Emio Greco & Pieter C. Scholten - Zwaanproducties
Muzikale begeleiding: Limburgs Symfonie Orkest o.l.v.
Ernst van Tiel

Prijs Nederlandse Dansdagen

Uitreiking

Kurt Weill (twee fragmenten)

Krzysztof Pastor - Het Nationale Ballet

Two Faces

Hans van Manen - Nederlands Dans Theater III

□ Double Points: One in een speciale uitvoering met het LSO

Elke productie die choreograaf/danser Emio Greco en regisseur Pieter C. Scholten in de afgelopen jaren uitbrachten, eindigde hoog op de voorkeurslijst van de (jaarlijks wisselende) selectiecommissie van de Nederlandse Dansdagen. Echter, de overvolle agenda van het internationaal bejubelde duo stond een eerdere komst naar Maastricht in de weg. Een verzuim dat ze deze festivaleditie in één klap (en een lichtflits) zullen goedmaken. Hun choreografie Double Points: One, op de Boléro van Ravel, vormt de opening van de Nederlandse Dansdagen 2001 en wordt exclusief voor de gelegenheid live begeleid door het Limburgs Symfonie Orkest o.l.v. dirigent Ernst van Tiel. Het is een verpletterende choreografie, waarin Greco uitgebreid de confrontatie aangaat met de overbekende muziek. Soms 'draaikolkt' hij mee met het dwingende ritme van Ravel, op andere momenten gaat hij zijn eigen weg, en meestal doet hij beide tegelijk. Lijf en leden strak van de concentratie zoekt hij op de vierkante centimeter, zich slechts stukje bij beetje verplaatsend, naar de grootst

mogelijke extremiteit in beweging. Zijn armen schieten alle kanten op, zijn voeten dribbelen onbestaanbaar snel, zijn hele lichaam siddert, golft, kronkelt en schokt – zelfs zijn gezichtsspieren doen onophoudelijk mee. De meest lovende woorden van een recensent – "Hij danst met de felheid van een flamencodanser en de expressiviteit uit Fokines Stervende Zwaan" – schieten hier nog tekort.

Choreografie en regie: Emio Greco en Pieter C. Scholten □ Dans: Emio Greco
□ Muziek: Maurice Ravel (Boléro), live uitgevoerd door het Limburgs Symfonie Orkest o.l.v. Ernst van Tiel □ Concept licht, muziek en vormgeving: Emio Greco en Pieter C. Scholten □ Licht: Henk Danner □ Kostuum: Clifford Portier
□ Geluidsmontage: Wim Selles □ Techniek: Floriaan Ganzevoort □ Nederlandse première: 14 juli 2000, Stadsschouwburg Amsterdam.

□ Prijs van de Nederlandse Dansdagen

Dit jaar gaat de prijs van de Nederlandse Dansdagen naar regisseur Hans Hulscher, die in de afgelopen dertig jaar talloze choreografieën – van met name Jiří Kylián – voor televisie registreerde en daarmee een belangrijke bijdrage leverde aan de verbreiding van de Nederlandse dans. De prijs, beschikbaar gesteld door de gemeente Maastricht, wordt uitgereikt door Hedy d'Ancona, voorzitter van de Nederlandse Dansdagen. Zie ook 'Ode aan Hans Hulscher', op pagina 15 van dit programmaboek.

□ Kurt Weill Sereen en theatraal

Na een periode vooral in het buitenland te hebben gewerkt, is ex-danser en choreograaf Krzysztof Pastor weer helemaal terug bij Het Nationale Ballet. In nog geen anderhalf jaar tijd maakte hij drie indrukwekkende choreografieën voor het gezelschap, waarvan er tijdens de vorige editie van de Nederlandse Dansdagen ook al een te zien was. Meest ambitieus van opzet is het recente Kurt Weill, waarin de choreograaf als het ware een reis door het veelzijdige muzikale oeuvre van de componist maakt – van orkest tot kleine bezetting, van verheven

Choreografie: Krzysztof Pastor □ Dans: Rūta Jezerskyte (Ballade vom Ertrunkenen Mädchen), Jennifer Karius, Altin Alexandros Kafira, Federico Bonelli en Roger Jansen (Wie lange noch?) - Het Nationale Ballet □ Muziek: Kurt Weill. Deels live uitgevoerd door Janny Zomer (sopraan) en Olga Khoziainova (piano)
□ Toneelbeeld: Krzysztof Pastor en Bert Dalhuysen □ Kostuumontwerp: Colette van Landuyt □ Lichtconcept: Bert Dalhuysen □ Assistenten van de choreograaf: Rachel Beaujean en Aina Bilkins □ Première: 15 juni 2001, Het Muziektheater, Amsterdam.

Kurt Weill

liederen tot Broadway-amusement. Pastors ballet is niet verhalend, wel treft het de sfeer van de uiteenlopende composities, waarbij de choreograaf een fraaie balans schept tussen sereniteit en theatraaliteit. Uit het bijna twee uur durende werk koos de selectiecommissie van de Nederlandse Dansdagen twee fragmenten: de Ballade vom Ertrunkenen Mädchen, een prachtig verstilte solo voor Rūta Jezerskyte, en Wie lange noch?, een hunkerend en liefdevol dubbelduet. Beide delen laten zien waar Pastor voor staat. Hoewel hij werkt vanuit de klassieke techniek – met een grote affiniteit voor de spitzendans – zijn zijn balletten nooit alleen vormgericht; ze tonen ook emotie. Op overtuigende wijze koppelt de choreograaf bewegingsinventiviteit en -virtuositeit aan een bezielde expressiviteit.

4

□ Two Faces In  lle opzichten een uitdaging

In de tien jaar dat NDT III bestaat, hebben de senioren van het Nederlands Dans Theater de wereld versteld doen staan van hun expressieve en theatrale kwaliteiten; de winst van een jarenlange toneelervaring. Veel choreografen legden, in hun werk voor het ensemble, z  sterk de nadruk op dit 'theatrale handelsmerk', dat je bijna zou vergeten dat de NDT III'ers eerst en vooral dansers zijn. Zo niet Hans van Manen. Zijn Two Faces, een indringend duet voor Gioconda Barbuto en David Krügel, is in  lle opzichten een uitdaging, zeker ook in fysieke zin. Een verademing! Want juist in de dans – of liever: in Van Manens dans – komen de expressieve talenten van

Paleis op de Dam

Het Architectonische Hoogtepunt volgens Hans van Manen

Architect: Jacob van Kampen

Locatie: Amsterdam, Nederland

Jaar: 1665

"Veel gebouwen zijn óf mooi van buiten, óf mooi van binnen. Het Paleis op de Dam is in zijn totaliteit wáanzinnig mooi – interieur en buitenkant zijn prachtig met elkaar in evenwicht. Binnen vergaap je je aan de zeldzaam verfijnde pracht en praal: de beeldhouwwerken, de ornamenten, de ramen; het is allemaal van een verbluffend gedetailleerde schoonheid... In Nederland is dit gebouw een unicum."

Oostvleugel van de National Gallery of Art

Het Architectonische Hoogtepunt volgens Krzysztof Pastor

Architect: Ieoh Ming Pei

Locatie: Washington, Amerika

Jaar: 1978

"Ming Pei heeft een prachtig gebouw neergezet, mooi en scherp van vorm. Het is modern, maar niet grazy modern. Het heeft iets van een schip. En je ziet, hoewel het gebouw niet piramidevormig is, ook duidelijk overeenkomsten met de Piramide van het Louvre in Parijs, eveneens van Ming Pei. Verder houd ik erg van de Italiaanse architectuur, oud en nieuw. Arme Italianen, telkens als ze ergens een nieuw gebouw willen laten verrijzen, vinden ze weer een ruïne, waardoor de bouwwerkzaamheden moeten worden gestaakt...."

La Puente de la Barqueta

Het Architectonische Hoogtepunt volgens Emio Greco (EG) en Pieter C. Schalten (PC)

Architecten: Juan José Arenas de Pablo en Marcos Pantaleón Prieto

Locatie: Sevilla, Spanje

Jaar: 1989

"De Puente de la Barqueta verbindt de oude stad van Sevilla met het Isla de la Cartuja, waarop in 1992 de wereldtentoonstelling werd gehouden. Op dit eiland staat ook het Teatro Central, gedurende tweeënhalf maand onze werkplek. De voorstelling Conjunto de Falda y Chaqueta is er totstandgekomen en in première gegaan. Het betekende voor ons een dagelijkse fietstocht over de brug. Wat ons zo fascineert aan deze brug is: (PC) 1. De strakke vormgeving, eindeloze vorm, synchroniciteit van de pijlers, extreem in haar functionaliteit, vreedzame verhouding tussen bogen en lijnen: tussen het niet kunnen ontgaan en opgaan in haar omgeving. (EG) 2. De constructieve frictie tussen sacraal en profaan, tussen verloren en gevonden, tussen EG en PC, tussen zwaarte en gewichtloosheid, tussen het reële en de vluchtige spiegeling. 3. Het enorme semantische gewicht dat voorkomt dat de hele constructie in elkaar zakt."

Barbuto en Krügel het volst tot hun recht. Two Faces balanceert, net als veel andere Van Manen-choreografieën, op de rand van magische aantrekkingskracht en tergende afstoting, met, in dit geval, een onvermijdelijke scheiding tot gevolg. Daarbij demonstreert Van Manen opnieuw de kracht van de herhaling: hij laat dezelfde scène twee keer dansen, maar wel met 'twee gezichten', de eerste keer mét bolle-wangenmaskers, de tweede keer zonder. Een keuze die dwingt tot vergelijking: wat blijft overeind, wat is voorgoed voorbij? Een keuze wellicht ook waarmee Van Manen, net als met zijn keuze voor de uiterst dramatische muziek van Kancheli, het theatrale werk van zijn collega-choreografen bij NDT III met een knipoog becommentarieert.

Zaterdag 6 oktober

Artifort gebouw

Locatieprogramma

Massage Voor Een Bevroren Oor

Galama & Kho

Machine Winks 2001 (première)

Marnix de Nijs - Dansgroep Krisztina de Châtel

CYP 17

André Gingras - Korzo producties

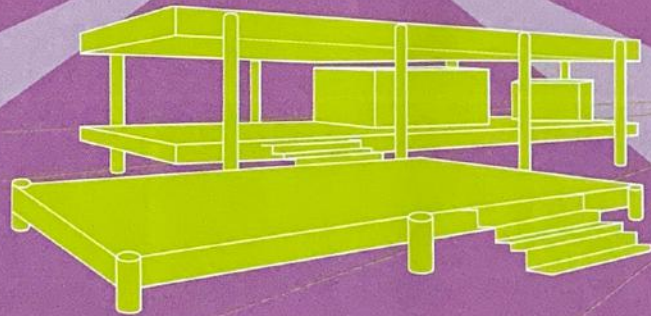
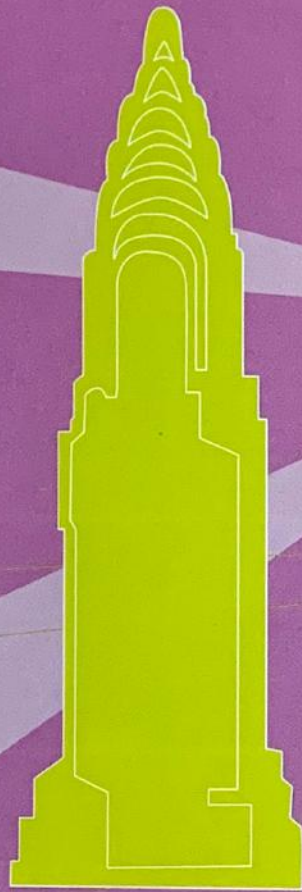
Zaterdag 6 oktober en zondag 7 oktober, 13.00-14.45 uur en 15.30-17.15 uur. Toegang f20,- /€ 9,08 (CJP en Pas 65 f18,- /€ 8,17).

Choreografie: Hans van Manen □ Dans: Gioconda Barbuto en David Krügel - Nederlands Dans Theater III □ Muziek: Giya Kancheli (Vom Winde beweint, liturgie voor altviool en orkest, 1988, deel 1: Largo) □ Decor en kostuums: Keso Dekker □ Lichtconcept: Hans van Manen □ Technische realisatie: Jan van Woerkom □ Nederlandse première: 15 januari 2001, Lucent Danstheater, Den Haag.

□ Massage Voor Een Bevroren Oor Innigheid zonder gêne

"Elke beweging heeft een betekenis, zegt wat. Het is het tegenovergestelde van abstractie", aldus choreograaf/danser Fabian Galama in een interview over *Massage Voor Een Bevroren Oor* (1999), een voorstelling die hij samen met filmer/danser Peter Kho Sien Kie maakte. Hoewel niet dit werk, maar hun productie *For this could be the biggest sky* voor de Nederlandse Dansdagen 2001 werd geselecteerd, danst het tweetal in dit locatieprogramma, uit praktische overwegingen, een deel uit *Massage Voor Een Bevroren Oor*.

Chrysler Building

Het Architectonische Hoogtepunt volgens André Gingras

Architect: William van Alen

Locatie: New York, Amerika

Jaar: 1930

"Toen ik jong was, zei Lucas Hoving tegen me dat de twee meest gerelateerde kunstvormen dans en architectuur zijn. Ik geloof dat ook. De connectie tussen driedimensionale structuren en fantasie heeft mij altijd gefascineerd. Mijn favoriete gebouw is het Chrysler Building in hartje Manhattan. Het vormt een monumentale bijdrage aan de skyline van New York en is tegelijkertijd als commerciële kantoorruimte volop in gebruik. Naar mijn mening heeft William Van Alen een perfecte balans weten te creëren tussen overdaad, humor en een magnifieke vorm."

Farnsworth House

Het Architectonische Hoogtepunt volgens Fabian Ghalema

Architect: Ludwig Mies van der Rohe

Locatie: Chicago, Amerika

Jaar: 1950

"Architectuur was – nog vóór dans – mijn eerste liefde en speelt nog altijd een rol in hoe ik naar de wereld kijk. Mijn voorkeur gaat uit naar huizen en gebouwen die puurheid bezitten en authenticiteit uitstralen. Het kan van alles zijn, in iedere stijl of periode, maar een mooi voorbeeld vind ik het Farnsworth House van Mies van der Rohe in Chicago. Een kleine eenvoudige villa zonder poeha, van wit staal en glas met tweederde binnen- en eenderde buitenruimte. Het geheel is op pooltes in de natuur gezet en vormt daarmee zowel een contrast als een eenheid. Architectuur lijkt als kunstvorm vaak begrensd door regels, budgetten en opdrachtgevers – dat is natuurlijk ook meteen de uitdaging ervan, maar het is moeilijk daar goed mee om te springen."

Het is een duet voor twee mannen die door hun verschillende afkomst en positie geen vrienden kunnen zijn, maar die in elkaars nabijheid toch heftige gevoelens voor de ander blijken te koesteren. Inspiratie vonden Galama & Kho onder meer in een foto van een soldaat in de sneeuw, wiens bevroren oor teder door een meerdere wordt omklemd. In de choreografie dansen de mannen eerst apart, dan naast elkaar en uiteindelijk mét elkaar. Hun relatie ontwikkelt zich van voorzichtige toenaderingspogingen gevolgd door brute afwijzingen tot een dusdanige innigheid dat er zonder gêne samen in een emmer wordt geplast. Gevoelens van afkeer, superioriteit, tederheid, machismo, vriendschap, liefde en geilheid

□ Machine Winks 2001

Dansstuk voor mens en machine

Als extra toevoeging, buiten de selectie om, presenteren de Nederlandse Dansdagen in dit locatieprogramma de première van *Machine Winks 2001*. Een dansstuk voor mens en machine van mediakunstenaar Marnix de Nijs met Ana Leonor Ladas van Dansgroep Krisztina de Châtel. De productie is een herziene en uitgewerkte versie van het veelbelovende *Super Eva*, dat De Nijs dit voorjaar in workshopverband bij Dansgroep Krisztina de Châtel ontwikkelde, samen met danseres Eva Maria Christ. Voor deze workshopproductie bouwde De Nijs

komen om beurten bovendrijven. De dans waarmee dit alles wordt 'verwoord', combineert, op bijna vanzelfsprekende wijze, verwongen poses en soepele, alledaagse bewegingen – met in het eerste (in dit programma uitgevoerde) deel van de choreografie een opvallend mooi gebruik van de vloer.

Choreografie: Fabian Galama □ Dans en kostuums: Fabian Galama en Peter Kho Sien Kie - Galama & Kho □ Muziek: D.J. Yanche □ Decorontwerp: Anne Karin ten Bosch □ Lichtontwerp: Paul van Laak □ Techniek: Kees van Zelst □ Repetitor: Marieke den Dulk □ Première: 3 december 1999, Hal 4, Rotterdam.

een mechanische danspartner: een interactief object in de vorm van een om zijn as draaiend rubberen kussen van 2 bij 2,5 meter, waarvan beweging en geluid kunnen worden gemanipuleerd. Door gebruik te maken van diverse sensortechnieken wordt de positie van de danseres in de ruimte en in de nabijheid van het object bepaald. Het kussen functioneert, in de herziene versie, niet alleen als 'stootwand', maar ook als 'springkussen'. Met behulp van druksensoren wordt de hevigheid van het fysieke contact met het kussen gemeten. De danseres speelt met zowel de verleidelijke als de gevaarlijke aspecten van de vervaarlijk ronddraaiende machine die – soms voorspelbaar, soms onberekenbaar – op haar bewegingen reageert.

Concept en uitwerking: Marnix de Nijs □ Choreografie en dans: Ana Leonor Ladas - Dansgroep Krisztina de Châtel □ Installatie: Marnix de Nijs en Edwin van der Heide □ Première: 6 oktober 2001, Artifort gebouw, Maastricht.

□ CYP 17

Een van de hoogtepunten van het CaDance-festival 2000 was CYP 17, van de van oorsprong Canadese choreograaf André Gingras. De choreografie handelt over de gevolgen van genmanipulatie, volgens Gingras dé 'freakshow' van de toekomst. In een afgesloten witte ruimte toont hij hoe een mannelijk proefkonijn wordt gekweld door tics en neuroses. Een motorisch gestoorde gek in een isoleercel, die zichzelf heeft verloren ergens halverwege de op hem toegepaste experimenten met CYP 17 – het gen dat de proteïne maakt die stress teweegbrengt. Ziet deze man spoken, of heeft hij gelijk wanneer hij beweert dat niet alleen de CIA, maar ook

Derlon Theater

Scholenprogramma

Icoon (fragment)

Piet Rogie - Fontys Dansacademie Tilburg

Partita uit Perfect Skin

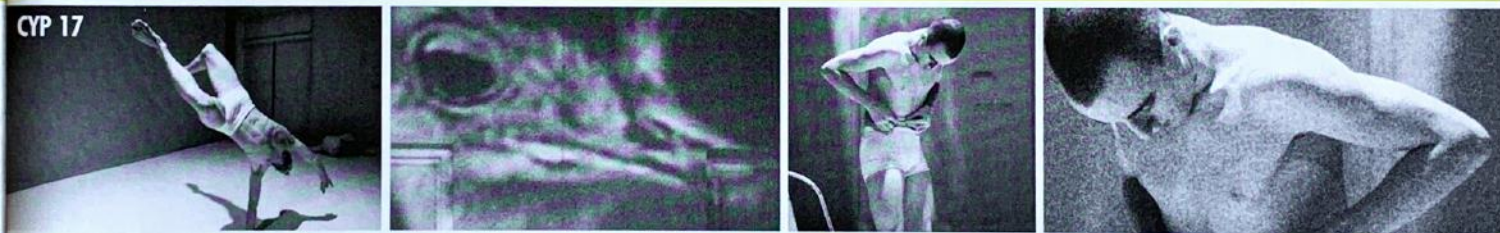
Ed Wubbe - Nationale Balletacademie

Exit

Bruno Listopad - Opleiding Moderne Theaterdans
Amsterdam

Zaterdag 7 oktober, 17.00-18.30 uur. Toegang f20,- /
€ 9,08 (CPP en Pas 65 f18,- / € 8,17).

CYP 17

zijn moeder, nee, de hele mensheid betrokken is bij het complot tegen hem? En het doembeeld van de gekloonde mens, wanneer hij zich in tienvoud geprojecteerd ziet op de wanden om hem heen, is dat inderdaad de toekomst? De videobeelden van superatleten, transgene muizen, Frankenstein-voedsel en een item over buitenaardse zwangerschappen doen vrezen van wel. Toch is het niet alleen Gingras' boodschap die indruk maakt. De precisie en concentratie waarmee Manuel Ronda de miniemste beweging uitvoert, de sterke combinatie van beeld en beweging, de prachtige vormgeving en het feit dat de productie, behalve documenterend en signalerend, ook absurd komisch en ontroerend is, maken CYP 17 tot een krachtig, overtuigend statement.

Choreografie: André Gingras □ Dans: Manuel Ronda □ Video design: Fabio Iaquone

□ Dramaturgie: Sue Jane Stoker □ Kostuum- en decorontwerp: Justin Giunta i.s.m.

André Gingras □ Lichtontwerp en techniek: Ben Fisscher □ Première: 23 november 2000, Korzo theater, Den Haag.

□ Dansers van de toekomst

Icoon: vervreemdend alledaags

Actuele choreografieën, uitgevoerd door dansers van de toekomst – dat is de gedachte achter dit scholenprogramma. Leerlingen van de Fontys Dansacademie uit Tilburg dansen een deel uit Icoon van Piet Rogie, door de selectiecommissie van de Nederlandse Dansdagen uitverkoren als een van de opvallende, toonaangevende choreografieën van het afgelopen seizoen. In een huiselijke setting, met op de achtergrond een Adam- en een Eva-portret van tekenaar Wouter Riessen, komen twee mannen en vier vrouwen samen. Hun kleding is alledaags, en veel van

Guggenheim Museum	Het Architectonische Hoogtepunt volgens Piet Rogie	
Architect: Frank O. Gehry	Locatie: Bilbao, Spanje	Jaar: 1997
<p>"Voor mij is het een wolk van een gebouw, maar ook een gebouw als een wolk. Verreweg de meeste architectuur vind ik nog steeds te macho, te eenzijdig of te onnatuurlijk qua karakter; ze belichaamt de harde, rechte kant van de vormmogelijkheden. De verbeelding is te weinig aan de macht. Het blijven variaties op variaties. Tegelijkertijd wordt genegeerd dat architectuur – een gebouw neerzetten – een daad van geweld is. Een gebouw neemt ruimte in beslag die ook voor iets anders bestemd had kunnen zijn, het dwingt je oog om zijn blik erop te vestigen en het neemt meestal veel zonlicht weg. Het zet andere gebouwen en de mensen die erin werken of eromheen lopen in de schaduw. Gehry's gebouw weerkaatst het licht in alle richtingen en is bij mijn weten daarom alleen al uniek in zijn soort."</p>		
<p style="text-align: center;">Ook het Architectonische Hoogtepunt volgens Conny Janssen</p>		
<p>"Net na de opening ben ik speciaal naar Spanje gegaan om dit museum te zien. Het is één groot inspirerend avontuur, een gebouw als een fantastische ontdekkingsstocht. Van buiten is het een kunstwerk op zich, al die welvingen, ongelooflijk, het is net een metalen bloem. En binnen wacht je dan nog de 'superbonus': verrassend grote, en tegelijkertijd mooi organisch gevormde ruimten, waarin zowel kleinere als kolossale kunstwerken – zoals een gigantisch object van Richard Serra – prachtig tot hun recht komen. Vooral ook doordat men het lef heeft gehad om die enorme ruimten niet vol te stoppen, maar in veel zalen slechts één werk te tonen, waardoor je een oase van stilte en concentratie richting dat ene werk creëert."</p>		

hun handelingen zijn dat ook – ze lezen een krantje, drinken wat, glimlachen naar elkaar of hangen verveeld rond. Het is een alledaagsheid die al gauw vervreemdend werkt, en daardoor intrigeert. Dans speelt in de voorstelling een ondergeschikte rol, de korte solo's, duetten en trio's lijken bij toeval te ontstaan. Alleen de vrouwen zorgen af en toe voor het nodige vuurwerk, terwijl de mannen aarzelend wat eenvoudige tangopasjes oefenen. Twee dansers die in dit scholenprogramma natuurlijk niet (mogen) ontbreken zijn Maartje Hermans en Golan Yosef. Deze (ex-)leerlingen van de Nationale Balletacademie wonnen onlangs de derde prijs tijdens de Eurovision Young Dancers Grand Prix 2001 met het duet Partita, afkomstig uit Perfect Skin van Scapino-directeur Ed Wubbe. De twee vielen op door hun muzikale en vloeiende vertolking en door een perfecte onderlinge balans, zowel lichamelijk als in de choreografie. Studenten van de Opleiding Moderne Theatredans Amsterdam presenteren in dit programma Exit van Bruno Listopad.

Icoon □ Choreografie: Piet Rogie □ Dans: Fontys Dansacademie Tilburg □ Muziek: o.a. Bonnie 'Prince' Billy, Nicolo Paganini, Beck, Roy Orbison, Nick Drake, Les Paul & Mary Ford, Johann Strauss en George Michael □ Lichtontwerp: Piet Rogie i.s.m. Michel Spang □ Toneelbeeld: Piet Rogie i.s.m. Wouter van Riessen
 □ Première: 4 november 2000, Theater Lantaren/Venster, Rotterdam.
 Partita □ Choreografie: Ed Wubbe □ Maartje Hermans en Golan Yosef - Nationale Balletacademie □ Muziek: Johann Sebastian Bach
 Exit □ Choreografie: Bruno Listopad □ Dans: Susanna Beirro, Maria Campos Arroyo, Marloes de Cloedt, Jeftha van Dinther, Lina Frazao de Castro, Marlies Kornman, Melanie Lotz, Moira Mirck, Issabel Olle Carpintero, Federica Porello en Raul Roriques - opleiding Moderne Theatredans Amsterdam □ Muziek: Otomo Yoshihide, Johann Sebastian Bach □ Kostuumontwerp: Mia Declair
 □ Muziekcollage: Dirk Haubrich □ Choreografie assistent: Gunvor Karlsen.

Theater aan het Vrijthof Feestprogramma

In the room the women come and go Talking of Michelangelo (compilatie)

Ton Simons - Dance Works Rotterdam

Solo Version 5.0

Nanine Linning - Korzo producties

Album Familiar

Conny Janssen - Conny Janssen Danst

Uitreiking VSCD Dansprijzen 2001

Zaterdag 6 oktober, 21.00-23.00 uur, aansluitend
 Saturdaynight Danceparty. Toegang f40,- / € 18,15
 (CJP en Pas 65 f36,- / € 16,34).

□ In the room the women come and go Talking of Michelangelo Abstracte schoonheid

Slechts heel even, wanneer twee dansers elkaar vluchtig met de toppen van hun wijsvingers aanraken, doet Michelangelo van zich spreken in Ton Simons' In the room the women come and go Talking of Michelangelo. Voor de rest moeten we de dichtregel van T.S. Eliot vooral niet letterlijk op de choreografie betrekken. In het werk van Simons wordt gedanst, niet gepraat. De artistiek leider van Dance Works Rotterdam modelleert zijn choreografieën, en het menselijk lichaam daarin, als een 'beeldhouwer van tijd, ruimte en energie'. Hij houdt van pure dans, een abstractie die hij in In the room... nog verder lijkt door te voeren door – in een volstrekt kaal decor – duetten uit eerdere werken te ontleden, verknippen, verdubbelen, binnenstebuiten te keren en, met toevoeging van nieuw (groeps)materiaal, tot een van alle symboliek ontdane montage te smeden. Het resultaat is een complex, strak en puntig lijnenspel in vijftien episodes. Zelfs wanneer Simons zijn dansers met

grillige bewegingen over het toneel laat krioelen, maakt zijn compositie nog een glasheldere, ruimtelijk weloverwogen indruk. Speciaal voor de Nederlandse Dansdagen heeft de choreograaf een compilatie van *In the room the women come and go Talking of Michelangelo* samengesteld.

Choreografie en kostuumontwerp: Ton Simons □ Dans: Sara Erens, Caroline Harder, Josien Kuijpers, Esther van Leeuwen, Helene Pieren, Iris van der Sar, Matthew Kelly Roman, Brandon O'Dell, Matthew Otaegui en Dušan Týnek - Dance Works Rotterdam □ Muziek: Wolfgang Amadeus Mozart (Pianoconcert no. 27, K595) □ Lichtontwerp: Kees van Leeuwen en Ton Simons □ Licht/geluid: Kees van Leeuwen en Michel Heltinga □ Kostuumrealisatie: Nelly van der Velden en Edith Ordeman □ Première: 27 september 2000, Rotterdamse Schouwburg.

dierlijke dimensie aan het beurtelings grillige en vloeiende dansidroom van Linning – een recensente vergeleek Ter Linden met Madonna, en zelfs die had volgens de critica niet zoveel pit. Linning zelf zei in een interview dat Ter Linden, met haar sterk fysieke beweging, de kern van haar werk raakt.

In dat werk – naast solo's ook duetten en groepsstukken – onderscheidt de choreografe zich op een verfrissende manier van veel andere jonge choreografen door een voorliefde voor grote bewegingen, heldere vormen en een consequente aandacht voor een inzichtelijke opbouw en structuur.

In the room...

□ Solo Version 5.0 Madonna met pit

De vrouwensolo's van choreografe Nanine Linning staan letterlijk en figuurlijk in de schijnwerpers. Was tijdens de vorige editie van de Nederlandse Dansdagen de choreografie die zij voor Caroline Harder van Dance Works Rotterdam maakte te zien, dit jaar is Linnings Solo Version 5.0 voor muze Mirjam ter Linden met algehele bijval geselecteerd. In beide solo's wordt de toneelvloer begrensd door enkele felle, staande lampen, die de verichtingen van de danseressen inkaderen, soms uitvergrooten, soms afremmen, maar voortdurend meervoudig belichten. De kleine, gespierde Ter Linden geeft met haar ingehouden 'girlpower' een explosieve, bijna

Choreografie: Nanine Linning □ Dans: Mirjam ter Linden □ Muziek: Michael Gordon □ Lichtontwerp: Nanine Linning en Egbert de Ruiter (PEKKE) □ Kostuums: Petra Finke □ Techniek: Piet Mensonides □ Première: 14 november 2000, Theater aan het Spui, Den Haag.

□ Album Familiar Weemoed met een lach

Of ze er nu bewust naar hebben gestreefd of dat het logischerwijs zo is uitgekapt, met de tweede editie van deDANScombinatie benadrukten Conny Janssen, Ton Simons en Ed Wubbe nog eens extra hoe veelzijdig de Nederlandse moderne dans is. De combinatievoorstelling, waarin de drie ieder met hun eigen gezelschap vertegenwoordigd waren, oogstte als geheel dan ook veel lof.

Niettemin was vrijwel iedereen het erover eens dat één werk er duidelijk uitsprong: Album Familiar van Conny Janssen. Een hartverwarmende choreografie waarin drie vrouwen en vier mannen elkaar in een met familiefoto's behangen danssalon ontmoeten in duetten, trio's en ensemblewerk. De weemoedige muziekcollage, met composities van onder anderen Monteverdi, Carlos Gardel en Leonard Cohen, zet de toon, maar Janssen geeft er haar eigen draai aan. Ze brengt het gevoel dat je bij het omslaan van de pagina's van een fotoalbum zo vaak krijgt, treffend tot leven: heimwee en melancholie, inderdaad, maar op z'n tijd ook een bevrijdende schaterlach. Daarbij maakt ze mooi gebruik van het temperament,

□ VSCD Dansprijzen 2001

Ter afsluiting van dit Feestprogramma vindt de uitreiking plaats van de jaarlijkse Gouden Dansprijs, de Zilveren Dansprijs en de Lucas Hovingproductieprijs Dansprijzen van de Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties (VSCD). De VSCD Dansjury bestond dit jaar uit Suzy Blok, Klazien Brummel, Ciska van Dijk, Willemijn in 't Veld en Coleen Davis, Luuk van Eijk, Onno Stokvis en Dick Wolf. De winnaars ontvangen hun prijzen uit handen van choreograaf en winnaar van de Erasmusprijs 2000 Hans van Manen.

de komische talenten en de soms sterk uiteenlopende fysiek van haar dansers, en toont ze een inventief ongeforceerd dansidoom. De zeven dansers rennen, vliegen, wisselen grillige en organische bewegingen af, draaien, zitten en springen, zonder ook maar de geringste hapering. Bijkomende blikvanger zijn de originele, nonchalant uitgevoerde en juist daardoor betoverende lifts.

Choreografie: Conny Janssen □ Dans: Yanaïka Holle, Iris Reyes, Yvette Schipper, Jens van Daele, Stefan Ernst, Horne Horneman en Froilán Medina Hernández - Conny Janssen Danst □ Muziek: Guillaume de Machaut, Carlos Gardel, John Dowland, Tobias Hume, Leonard Cohen en Claudio Monteverdi □ Vormgeving: Thomas Rupert en Denise Geerts (assistent) □ Uitvoering decor: Vorm & Dekor □ Kostuumontwerp: Babette van den Berg □ Lichtontwerp: Reinier Tweebeeke □ Dramaturgisch advies: Carel Alphenaar □ Muzikale bewerking: Paleis van Boem □ Première: 2 februari 2001, Theater Zuidplein, Rotterdam.

□ Saturdaynight Danceparty

Na de uitreiking van de VSCD Dansprijzen verandert Theater aan het Vrijthof in een danspaleis. Dj Clyde en vj Captain Video zorgen voor een swingende afsluiter van de zaterdagavond.

Sydney Opera House | De Architectonische Hoogtepunten volgens Nanine Linning

Architect: Jørn Utzon

Locatie: Sydney, Australië

Jaar: 1973

1. Sydney Opera House "De schubbenachtige structuur van het gebouw past bij het water waaraan het ligt, en tevens doet het me denken aan een soort abstracte oorschelpen, wat weer mooi past bij de functie van het gebouw als operahuis." 2. Guggenheim Museum (zie pag. 10) "Het knappe van dit ontwerp is het organische, het levende: als je even niet goed kijkt lijkt het gebouw te bewegen. Dat wordt nog eens extra benadrukt doordat er ogenschijnlijk steeds nieuwe delen aangroeien, net als bij koraal." 3. De Chinese Muur (meer dan 2000 jaar oud). "Ja, wat kun je daar anders over zeggen dan dat hij zo indrukwekkend is door zijn enorme lengte en hoe idioot het is dat hij zo minimaal is qua ontwerp maar toch zo'n geweldige invloed heeft op de natuur. Door zijn enorme lengte kun je ook haast niet meer zien wat binnen de muur is en wat er buiten, beide kanten van de muur zijn gelijk geworden, terwijl architectuur juist gaat over de scheiding van binnen en buiten."

Villa Savoye | Het Architectonische Hoogtepunt volgens Ton Simons

Architect: Le Corbusier

Locatie: Poissy-sur-Seine, Frankrijk

Jaar: 1929

"Een tot de essentie gereduceerde vorm die een rijkdom aan sensuele en intellectuele belevenis biedt door het samenspel van rechte en gebogen lijnen, gebaseerd op de proporties van het menselijk lichaam. Voeg daarbij de vloeiende beweging van de ruimte in het huis en de aura van een evenwichtige dialoog waarmee het gebouw in het landschap staat en je hebt een subliem voorbeeld van poëtisch functionalisme."

Prijs van de Nederlandse Dansdagen toegekend aan Hans Hulscher

Op vrijdagavond 5 oktober wordt voor de derde keer de Prijs van de Nederlandse Dansdagen Maastricht uitgereikt. Dit jaar gaat de prijs naar regisseur en televisiemaker Hans Hulscher, als eerbetoon voor de talloze prachtige registraties van dansvoorstellingen waarmee hij de Nederlandse dans onder de aandacht van het grote televisiepubliek heeft gebracht. De prijs, een bedrag van 25.000 gulden, wordt beschikbaar gesteld door de gemeente Maastricht.

Ode aan Hans Hulscher

Toen mij werd gevraagd mijn waardering voor de persoon en het werk van televisiemaker Hans Hulscher te verwoorden, heb ik die vraag onmiddellijk met graagte positief beantwoord. Tegelijkertijd was ik mij ervan bewust dat dit bepaald geen gemakkelijke opgave betrof, omdat, ondanks onze lange professionele relatie, mijn kennis van Hans als privé-persoon eigenlijk vrijwel blanco is. Dat komt, denk ik, doordat wij allebei voortdurend met heel veel mensen aan het werk zijn en – juist daarom – zuinig omspringen met onze privé-tijd, die altijd weer te kort is. Onze samenwerking, die nu al meer dan 25 jaar voortduurt, vond – voorzover mijn geheugen mij niet bedriegt – haar aanvang in de volgende scène:

Titel: De overval.

Plaats van handeling: een bar in Hotel Ramada in Leverkusen.

Beschrijving situatie: de nietsvermoedende Jirí Kylián hangt – waar anders? – aan de bar. Buiten, in de avondschemering, loeren de overvallers: Hans Hulscher en zijn baas Stefan Felsenthal. Op het juiste moment

(voor hen), (op het verkeerde voor Kylián), slaan zij toe. Kylián, nog steeds argeloos, voelt zich in de hoek gedreven. Met zijn rug tegen de muur is hij hulpeloos overgeleverd aan de onbarmhartige vragenvloed van het doortastende duo; er is geen ontkomen aan – vluchten kan niet meer...

Lang nog was Kylián in het ongewisse over de ware zin van deze aanslag. Wat was hun bedoeling? Waar wilden zij naartoe? Heel langzaam brak het inzicht in hem door en kwam de bittere waarheid aan het licht: het was hun te doen om de verfilming van Kyliáns choreografie La cathédrale engloutie. Kylián voelde zich hulpeloos overgeleverd en kon, teneinde het naakte leven te redden, niet anders doen dan met hun euvel plan instemmen. Weinig kon hij toentertijd vermoeden dat zijn toestemming op die duistere avond, nu ruim een kwart eeuw geleden, zou leiden tot de (vrijwel) totale verfilming van zijn oeuvre, onder de dwingende heerschappij van genoemde Hulscher en zijn sinistere opdrachtgever Felsenthal. Weldra werd trouwens het gevaarlijke duo uitgebreid met verdere medeplichtigen: Astrid Wortelboer, George van Breemen en Peter Rump – stuk voor stuk lieden met een verre van onbesproken verleden.

Deze 'Bende van Vijf' heeft, met welhaast perverse perfectie, de werken van Kylián voor het medium televisie op uitzonderlijke wijze vastgelegd. Dankzij haar onverbidde-lijke gedrevenheid werd zij zelfs met internationale prijzen bekroond. Maar toen de bende besloot om met Reiner Moritz, de 'Videokoning', te gaan samenwerken, werd het Kylián pas goed duidelijk: er was voor hem geen ontkomen meer aan.

Goed, het kost weinig moeite om grapjes te maken over deze prachtige tijden – en het is eeuwig moeilijk er iets verstandigs over op papier te zetten. Ik hoop van harte dat deze prijs – die naar mijn mening overigens veel te lang op zich heeft laten wachten – door Hans naar waarde zal worden geschat als de erkenning voor alles wat hij sedert het begin van de jaren zeventig van de vorige eeuw voor de kunst van het vastleggen van kunstwerken heeft gedaan.

Wat mij persoonlijk betreft: ik was steeds weer volkomen verbluft door Hans' zeer bijzondere werkwijze, zijn vermogen diep door te dringen in de essentie van het werk dat hij in zijn medium moest vormgeven, zijn begrip daarvoor, zijn wijze van omgang met allerlei idioten (mijzelf inclusief), die hij omzichtig aan het verstand probeerde te brengen hoe je dient om te gaan met het fenomeen televisie en, niet in de laatste plaats, door zijn technische vaardigheden – waarmee hij nooit te koop liep – zijn bescheidenheid en zijn zachte kant. Voor mij draagt hij het stempel van integriteit, onverwisselbaarheid en een zeer persoonlijk respect voor allen die bij 'zijn' projecten betrokken zijn.

Hans Hulscher was, is en zal altijd blijven 'the eye of the hurricane', een oog dat zelf heel rustig blijft, waar alles om draait en dat, objectief, liefdevol en vervuld van respect al die voorbijflitsende voorwerpen – al dan niet in menselijke vorm, al dan niet zinvol – voor de toekomst wil bewaren. Voor dit alles mijn bewondering en mijn meest welgemeende dank.

Jirí Kylián

Zondag 7 oktober

Artifort gebouw

Locatieprogramma

Zondag 7 oktober, 13.00-14.45 uur en 15.30-17.15 uur.
Toegang f20,- / € 9,08 (CJP en Pas 65 f18,- / € 8,17).
Voor informatie zie zaterdag 6 oktober, pagina 6.

Theater aan het Vrijthof

Geluk

Andrea Boll i.s.m. de dansers - Hans Hof Ensemble.

Zondag 6 oktober, 15.30 - 16.45 uur. Toegang f25,- /
€ 11,21 (CJP en Pas 65 f18,- / € 8,17).

Terwijl de een voor een vers kopje koffie met een ongelezen krant gaat, laat de ander zich het liefst flink afrossen met een palmtak. Maar 'forever happy' word je nooit, daarvoor is geluk te vluchtig en ongrijpbaar. Een nieuwe liefde gaat er met je 'four hundred dollar shirt' vandoor, of geeft je de volle laag omdat de door jou meegebrachte plant niet in goede aarde valt. Nuchter en met veel gevoel voor ironie prikt het Hans Hof Ensemble de romantische, door ons allen zo gekoesterde geluksballon door. De schoonheid van de dans staat daarbij (uiteraard) niet voorop – Geluk blinkt uit in originele vondsten, understatement, scherpe timing en fysieke kracht.

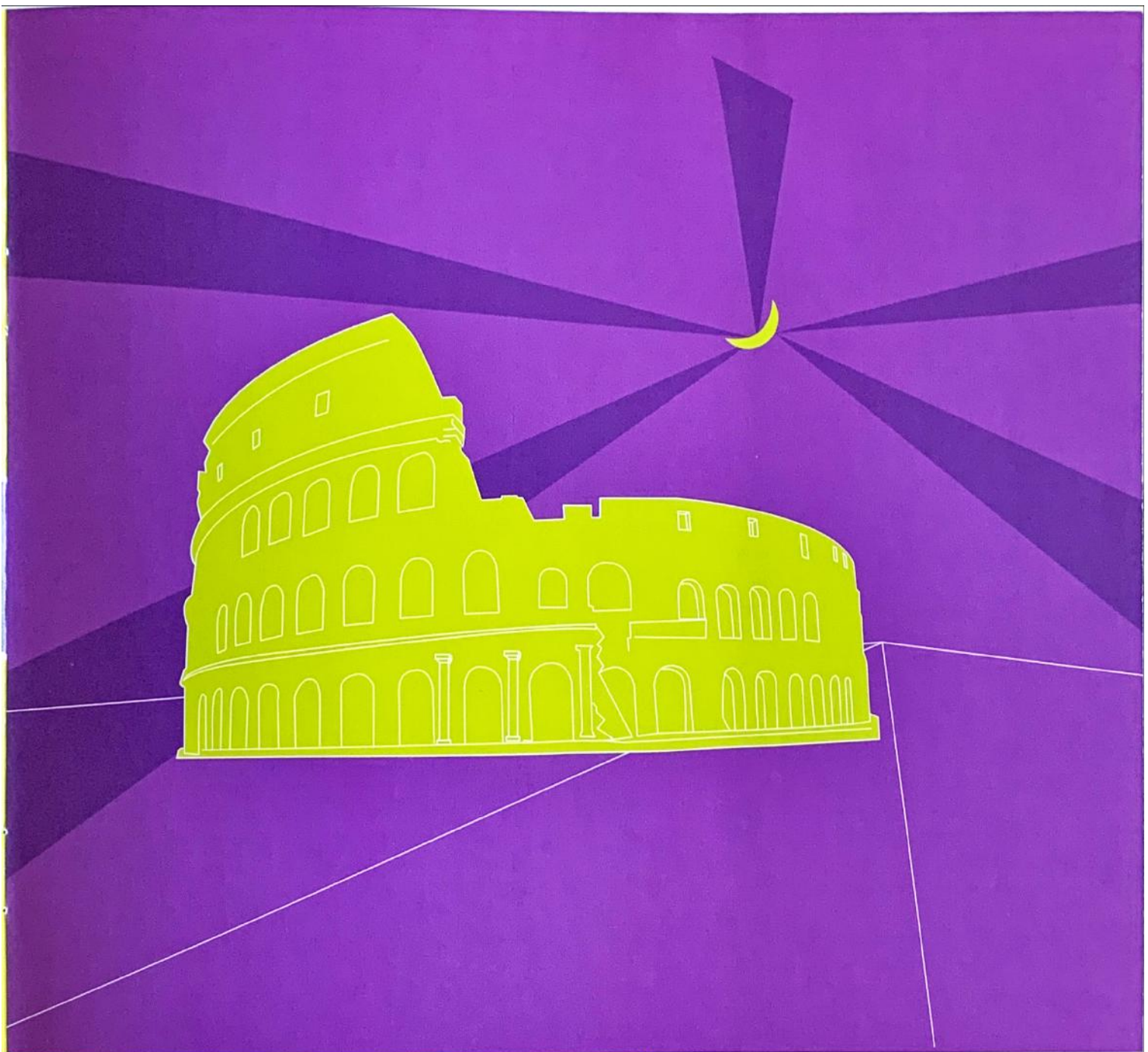
Geluk

□ Geluk Ongeremd en ongewoon

Met de titel Geluk in het achterhoofd, de aanblik van een tropisch plantenbos, het gezang van vogels, het gezoem van insecten en slechts een paar soortgenoten die zich – buikschuivend over het toneel – als vissen in het water lijken te voelen, waan je je voor even in de (Hans) Hof van Eden. Maar al snel wordt duidelijk dat dit gelukzalige oord één groot nepparadijs is. De planten zijn van plastic, de dierengeluiden mechanisch en de mensen heel wat minder fortuinlijk dan ze zouden wensen. Sterker nog: hun hele leven is een wanhopige, doldwaze zoektocht naar geluk. Onder toezien oog van Hans Hof himself jagen zeven dansers alle clichévormen van geluk na: in de liefde, het kaartspel, de drank of op vakantie.

Concept: Andrea Boll, Andreas Denk, Klaus Jürgens en Mischa van Dullemen - Hans Hof Ensemble □ Regie/choreografie: Andrea Boll i.s.m. de dansers
□ Dans: Andrea Beugger, Corinne Garcia, Mariangela Tinelli, Andreas Denk, Jim Barnard, Shintaro Oue en Randi de Vlieghe □ Dramaturgie: Martin Schurr
□ Artistieke begeleiding: Torsten Konrad □ Muzikaal advies/compositie: Wiebe Gotink □ Muziek: Wolfgang Amadeus Mozart, Burt Bacharach e.a. □ Lichtdecor: André Prank □ Decor: Pink Steenvoorden/More Stage Services, Liesbeth Couvreur en Hans Hof Ensemble □ Kostuums: Françoise Magrangeas □ Techniek: Hans Hof en Pieter van der Baan □ Coproductie Grand Theatre, Groningen □ Assistent regie/choreografie: Mischa van Dullemen □ Premiëre: 19 april 2001, Stadsschouwburg Utrecht (Springdance Festival).

Colosseum

Het Architectonische Hoogtepunt volgens Andrea Boll

Locatie: Rome, Italië

Jaar: 80 jaar voor Christus

"Omdat het zo groot is, groter dan je je kunt voorstellen. En omdat het toch raar is, zo'n ruïne middenin de stad. Vooral ook door het sterke contrast met alles wat eromheen staat."

EXTRA

RAMPS! Skate-event aan de Maas

Centre Céramique, Plein 1992, zaterdag 6 oktober, van 13.00 tot 17.00 uur, optredens 13.00 en 15.30 uur.

Toegang gratis.

"Als je naar TMF kijkt zie je dat iedereen simultaan danst, lekker strak dat wel, maar je gaat maar één richting uit in dezelfde bewegingen. Nu weet ik dat je in ruimtestructuren, ritme en bewegingen kunt knippen. Het mag allemaal wel wat abstracter, wat minder showy", aldus skater Marco Gerris in een interview naar aanleiding van zijn rol in Krisztina de Châtels (skate)dansvoorstelling Dynamix. Gerris, oprichter van de skategroep ISH, heeft speciaal voor de Nederlandse Dansdagen een massachoreografie op wielen gemaakt, waaraan honderd Limburgse amateurskaters hun medewerking verlenen.

Het spektakel, RAMPS! getiteld, is het resultaat van diverse workshops die Gerris en de andere leden van ISH in de afgelopen maanden in Limburg hebben gegeven, waarbij zij de amateurskaters de basisprincipes en geavanceerdere technieken van het skatedansen hebben bijgebracht. De zes ISH-dansers zijn afkomstig uit alle delen van de wereld en hebben, behalve met skaten, ook hun sporen verdiend in onder meer de hiphop, streetdance en moderne dans. In de workshops zijn deze verschillende achtergronden volop aan bod gekomen en dat zal duidelijk zichtbaar zijn in de uiteindelijke presentatie op het Plein 1992, onderdeel van het Centre Céramique. Speciaal voor de gelegenheid is het plein, met gebruik van onder meer halfpipes, tot een skatepark omgetoverd. In zijn choreografie heeft Gerris gebruikgemaakt van de ruimtelijke elementen van de locatie, zoals trappen, verhogingen, gevels, doorgangen en vormen. De skatende mensenmassa wordt opgezweept door human beatboxer Thor en dj Broky B, die voor de live muzikale begeleiding zorgen.

Streetdance-workshops

Centre Céramique, Plein 1992 en Stadshal, zaterdag 6 oktober, 13.00-17.00 uur. Deelname f5,- / € 2,27 per workshop per persoon.

Rond de presentatie van de skatedance-massachoreografie RAMPS! geven Marco Gerris en de andere leden van skatedansgroep ISH een aantal workshops, die elk een ander element van de streetdance-cultuur belichten. Er zijn workshops skaten (alle ISH-leden), streetdance/hiphop (Chris), scratchen (dj Broky B) en moderne dans (Marie-Roos). Iedereen die (beter) wil leren skaten, beweging wil ervaren, zin heeft om zich uit te leven, geïnteresseerd is in uit de straatcultuur afkomstige dans- en muziektechnieken, of kennis wil maken met choreografie en moderne dans, kan meedoen.

Homebuddies Studies van De Meekers

Bonnefantenmuseum, zaterdag 6 en zondag 7 oktober 2001, 13.00-14.00 uur en 15.30-16.30 uur. Toegang f20,- / € 9,08 (CJP en Pas 65 f18,- / € 8,17).

In de voorstelling Homebuddies Studies neemt choreograaf Arthur Rosenfeld de toeschouwer mee op een theatrale tocht door het Bonnefantenmuseum. In diverse 'huiselijke' vertrekken worden in intieme mini-voorstellingen de levens van drie in leeftijd sterk uiteenlopende dansparen geportretteerd. Homebuddies Studies verwijst naar het voorbijgaan van de seizoenen, de aard van tijd en tijdloosheid, het unieke van elke individuele artiest en naar dat wat gemeenschappelijk is. Een dansdocudrama over wat het betekent om een gedreven artiest te zijn en het leven met elkaar te delen, exclusief voor de Nederlandse Dansdagen uitgevoerd in de unieke setting van het Bonnefantenmuseum.

Choreografie: Arthur Rosenfeld □ Dans: Ana Teixidó - Arthur Rosenfeld, Mirjam Berns - Ilya Genoud en Kinga László - Yaakko Toivonen □ Visueel ontwerp: Michel Thuns □ Muzikale ondersteuning: Willem Cramer □ Première: 16 november 2000, Pulchri Studio, Den Haag.

Kamtsjatka van De Smederij

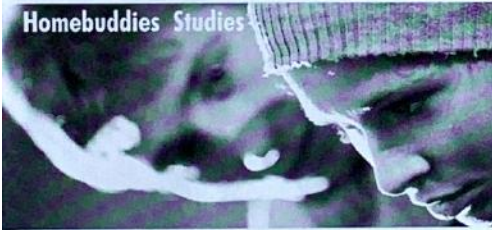
Wiebengahal t.o. ingang Bonnefantenmuseum, zaterdag 6 oktober en zondag 7 oktober, 15.30-16.30 uur. Toegang f15,- / € 6,81 (CJP en Pas 65 f12,50 / € 5,67). De Smederij is een nieuw, veelbelovend initiatief op het gebied van de moderne dans in Limburg en verdient als zodanig een kans zich te presenteren tijdens de Nederlandse Dansdagen. Yvette van der Slik, een van de oprichters van De Smederij, combineert in haar choreografieën moderne en klassieke danstechnieken met de energie en concentratie van de Oosterse krijgskunst en maakt daarbij tevens gebruik van andere kunst disciplines die de dans kunnen verrijken en versterken. Haar duet Kamtsjatka

Expositie being-together

Marres, centrum voor beeldende kunst, zaterdag 6 oktober, 11.00 uur (opening) tot 18.00 uur, zondag 7 oktober van 13.00-18.00 uur en daarna t/m 18 november (behalve op maandagen) van 13.00-18.00 uur. Toegang gratis.

In Marres, Centrum voor Beeldende Kunst, is tijdens de Nederlandse Dansdagen een tentoonstelling van werk van video- en performancekunstenaars te zien, waarbij de vraag naar de zin, functie en betekenis van 'de gemeenschap' in onze tijd centraal staat. De emancipatie van het individu is – zo luidt de gedachte achter being-together – inmiddels zo ver gevorderd, dat de verhouding tot de

Homebuddies Studies

– Russisch voor 'uithoek' en daarmee symbool voor verlatenheid – is een sereen panorama voor twee synchroon dansende vrouwen. In de imposante, uitgestrekte ruimte bovenin de Wiebengahal van het Bonnefantenmuseum laten de vrouwen zich als levende sculpturen leiden door de schoonheid van de zuivere vorm.

Choreografie: Yvette van der Slik □ Dans: Ellen van Bergen en Yvette van der Slik
□ Muziek: Khe Siang Loo □ Toneelbeeld: Huub de Bode □ Techniek: Roland de Jong, Marc Goossens en Frank Roovers □ Première: 31 augustus 2001, Parkstadtheater Heerlen.

omgeving sterker op de voorgrond komt te staan. Het gaat niet alleen meer om wie je 'bent', maar vooral om hoe je met je bestaan 'omgaat'. En: je eigen relatie tot de wereld kan niet worden begrepen los van je relatie met anderen. De kunstenaars – onder wie Francis Alÿs, Sven Augustijnen, Otto Berchem, Dora Garcia & David Hernandez en Maria Pask – tonen in hun werk de complexe verwevenheid tussen aantrekkingskracht en afkeer van 'de groep'. De groep heeft een egaliserende werking, maar wie is niet ontvankelijk voor de magie van een gezamenlijk beleefd moment?

De tentoonstelling wordt op zaterdag 6 oktober om 11.00 uur geopend met een performance van Dora Garcia. Om 19.00 uur is er een performance van Martin Butler, een productie i.s.m. het Löss Theater.

Workshop Double Skin/Double Mind door Emio Greco & PC

Toneelacademie, zaterdag 6 oktober, 15.30-18.30 uur. Speciaal toegesneden op dansers en choreografen uit de regio en studenten van de Toneelacademie Maastricht.

Naast een uitgebreid aanbod aan voorstellingen en andere publieksactiviteiten, besteden de Nederlandse Dansdagen ook aandacht aan opleiding, vakbeoefening en uitwisseling van ervaring en expertise van c.q. door choreografen, dansers en performers. Een voorbeeld hiervan is de workshop die choreograaf/danser Emio Greco en regisseur Pieter C. Scholten een dag na hun spectaculaire opening van de Nederlandse Dansdagen

Talkshow Dans en Ruimte

Theater aan het Vrijthof, zondag 7 oktober, 11.00-12.30 uur. Toegang gratis. Gespreksleider: Klazien Brummel.

Voor de meeste choreografen is de ruimte waarin hun werk wordt geplaatst niet slechts een toevallige context maar een essentieel onderdeel van hun choreografie, onlosmakelijk verbonden met datgene wat in de voorstelling wordt gecommuniceerd. De beweging komt voort uit de gekozen ruimte – wat staat erin, hoe is de ruimte belicht? Steeds vaker presenteren choreografen hun voorstellingen op in architectonisch opzicht interessante locaties, steeds vaker is er sprake van producties waarin de ruimte niet alleen de dansers 'lokaliseert', maar als autonome partner een rol

leiden. In deze workshop – een verkorte versie van hun meerdaagse workshopprogramma Double Skin/Double Mind – bieden Greco en Scholten de deelnemers een 'collectieve trip' aan, waarin de eindeloze spanning tussen de geest of fantasie en het lichaam wordt beleefd en onderzocht. Puttend uit zijn eigen ervaring demonstreert Greco hoe de verbeelding zichtbaar wordt en de uiterlijke aspecten van het lichaam kan veranderen. Elke danser heeft, aldus Greco en Scholten, de capaciteit om, op basis van zijn of haar techniek, een persoonlijke stijl te ontwikkelen, daarbij de academische én de instinctieve danstaal combinerend.

van betekenis speelt. In een talkshow onder leiding van Klazien Brummel geven architecten, decorontwerpers en choreografen hun visie op het vormgeven van dansvoorstellingen en de betekenis en beleving van de ruimte.

Dansfilmprogramma

Filmhuis Lumière, vrijdag 5 oktober, 19.15 – 20.30 uur en zaterdag 6 oktober van 19.15 - 20.30 uur. Toegang f11,- / € 4,9 of f8,- / € 3,59 voor leden (CJP en Pas 65 f 9,- / € 4,04).

In dansfilms gaan choreografie en beeldvoering gelijk op, teneinde een zo sterk mogelijk filmverhaal te realiseren, met beweging (van dans, camera én montage) als belangrijkste ingrediënt. Dit genre, dat sinds het begin van de jaren negentig sterk in ontwikkeling is, is meestal het resultaat van een intensieve samenwerking tussen een (film) regisseur en een choreograaf. De NPS, die een voor-

trekkersrol in het produceren van dansfilms vervult, presenteert op de Nederlandse Dansdagen een programma.

Dansfilmprogramma 1, vrijdag 5 oktober.

Birds David Hinton/Yolande Snaith

Een dansfilm zonder dansers. Ontelbare futen, eenden, grasparkieten en vreemde snoeshanen zijn de solisten en het corps de ballet in deze controversiële film, die volledig uit archiefmateriaal is samengesteld.

LOST Willem van de Sande Bakhuyzen/Ed Wubbe

Een jonge vrouw, zwerfend over de overvolle zaterdagmarkt in Rotterdam. Een alledaags beeld. Totdat er – bijna onmerkbaar – iets verschuift in haar perspectief.

Haar wandelgang verandert in een dwaaltocht door de haar ooit zo vertrouwde stad, op zoek naar...

NPS Televisie

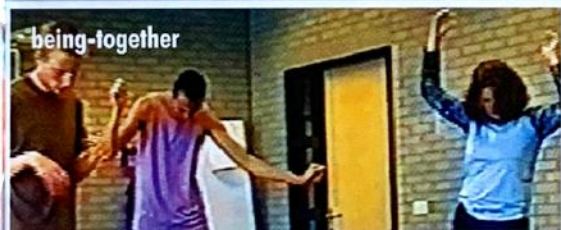

Opnames en uitzending

Tijdens de Nederlandse Dansdagen maakt NPS Televisie opnames in en buiten de theaters. Een uitgebreide reportage van de Nederlandse Dansdagen, met de titel *De Avond van de Nederlandse Dans*, wordt op woensdagavond 10 oktober om 20.30 uur uitgezonden op Nederland 3.

Webd@ns

Dans en nieuwe media worden gecombineerd in de NPS internetcompetitie voor dans. Met deze competitie heeft de afdeling Nieuwe Media en Muziek & Dans van de NPS een nieuwe impuls gegeven aan de relatie tussen dans,

One Ride Pony Alex Vermeulen/Susanne Ohmann
Door haar onvermogen te communiceren met haar omgeving, verliest een vrouwelijke Einzelgänger zich in fantasieën. Achtervolgd door haar alter ego belandt ze in een Go Go Club, waar vervreemdende elementen de dagelijkse werkelijkheid binnendringen.

Zikr Clara van Gool

Een korte impressie van de Zikr, een eeuwenoude rituele krijgisdans uit de Kaukasus. Vertrekpunt van Van Gools film is de documentaire *The Making of a New Empire*, die Jos de Putter draaide temidden van de door oorlog verwoeste huizen in Grozny, Tsjetsjenië.

film en internet. Uitgangspunt is het besef, dat elk medium een specifieke vertaalslag vereist: dans op televisie is niet hetzelfde als dans in het theater of via internet.

Het resultaat is een verzameling films en sites, gemaakt door dansers, regisseurs, animators en programmeurs (vaak in teamverband). De deelnemers hebben stuk voor stuk de karakteristieke eigenschappen van het internet - esthetisch, technisch en ethisch - als inspirerend uitgangspunt genomen en hun visie op het idee 'webdans' vormgegeven. Tijdens de Nederlandse Dansdagen zijn alle inzendingen te zien en worden de winnaars bekendgemaakt. Meer informatie: www.webdans.nl (vanaf 1 oktober).

Dansfilmprogramma 2, zaterdag 6 oktober.

Passing Future De nieuwste film van Clara van Gool

	Theater a/h Vrijthof	Derlon Theater	Plein 1992	Bonnefantenmuseum	Artifort gebouw
Vrijdag	5 oktober				
	21.00-Openingsprogramma				
Zaterdag	6 oktober				
	10.00-Ontbijt 18.00-Diner 21.00-Feestprogramma 23.00-Saturdaynight Party	17.00-Scholenprogramma	13.00-Ramps! Skate-event 15.30-Ramps!	13.00-Homebuddies studies 15.30-Homebuddies studies	13.00-Locatieprogra 15.30-Locatieprogra
Zondag	7 oktober				
	10.00-Ontbijt 11.00-Talkshow Dans & Ruimte 15.30-Geluk 17.00-Opening Nederlandse Dansweek			13.00-Homebuddies studies 15.30-Homebuddies studies	1300- Locatieprogra 1530- Locatieprogra

Festivalcentrum

Het souterrain van Theater aan het Vrijthof is het festivalcentrum. Een plek om te ontmoeten, te kijken en bekeken te worden, te luisteren en actief te participeren in hetgeen er binnen de 'dans' gebeurt. De NPS toont de creaties van de deelnemers aan de Webd@ns interinternet-en-dans competitie die zij uitgeschreven hebben. Emio Greco en PC presenteren er Double Points: remain, een videoinstallatie met gesampelde beelden geprojecteerd op kostuums uit al hun voorstellingen. Op zondagochtend vindt de talkshow 'Dans & ruimte' plaats.

Restaurant in het Theater aan het Vrijthof

Speciaal dit jaar is, dat u kunt komen ontbijten en eenvoudig dineren in het festivalcentrum.

Ontbijt, zaterdag en zondagochtend, aanvang 10.00 uur, à f25,- / € 11,34. Dagmaaltijd en dessert: zaterdagavond, aanvang 18.00 - 20.15 uur, à f35,- / € 15,70

Opening Nederlandse Dansweek.

Op zondagmiddag na Geluk wordt in het festivalcentrum op feestelijke wijze de Nederlandse Dansweek geopend en de winnaar bekend gemaakt van de NPS Webd@ns competitie.

Colofon

Stichting Nederlandse Dansdagen is een initiatief van Theater aan het Vrijthof, Directie Overleg Dans en NPS televisie.

- Bestuur: Hedy D'Ancona (voorzitter), Henk van der Meulen (vice-voorzitter), Jaap Hülsmann (penningmeester), Jeanette Smit, Ben van Heesbeen, Raymond Leenders, Dick van de Vooren, Yteke Waterbolk en Lineke Burghout (adviseur).
- Directeur: Leontien Wiering.
- Selectiecommissie: Cees de Graaff (voorzitter), Janine Dijkmeijer, Nita Liem, Reyn van der Lugt, Toos Raeijmaekers en Coleen Davis.
- Uitvoerend producent: Abraxas Culturele Evenementen, Heerlen. abraxas@cuci.nl
- Producent Festivalcentrum: www.cultuurfabriek.nl
- Publiciteit: Cultuurfabriek 020.6246380, Renate Pronk.
- Teksten: Astrid van Leeuwen.
- Ontwerp en uitvoering: www.bosweb.nl
- Fotografie cover: Koen Hauser.
- Dansfotografie: Joris-Jan Bos, Robert Benschop, Caspari de Geus, Deen van Meer en Karel Zwaneveld.

	Wiebengahal	Toneelacademie	Filmhuis Lumière	Marres
			19.15-Dansfilm programma	
na na	15.30-Kamtsjatka	15.30-Workshop E. Greco	19.15-Dansfilm programma	11.00-being-together
na na	15.30-Kamtsjatka			

Subsidiënten en sponsors

Deze editie van de Nederlandse Dansdagen werd mede mogelijk gemaakt door bijdragen van:

Ministerie van OC&W, VSB Fonds, Gemeente Maastricht, Provincie Limburg, vandenEnde Foundation, M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting.

De productie RAMPS! werd mede mogelijk gemaakt door het Actie Programma Cultuurbereik Limburg.

DANS
beweegt je

GOING PLACES!
holland dance
FESTIVAL
THE HAGUE

WITH COMPANIES AND ARTISTS FROM:
AUSTRALIA / CHINA / CUBA / EGYPT /
FRANCE / GERMANY / ISRAEL / JAPAN /
THE NETHERLANDS / PALESTINE /
PORTUGAL / SOUTH AFRICA / SPAIN /
SWITZERLAND / TURKEY / USA

NOV 14 - DEC 01
THE HAGUE NL 2001

WWW.HOLLANDDANCEFESTIVAL.COM
INFO LINE: 00 31 (0)70 427 73 69

NEDERLANDS DANS THEATER I, II, III
MERYL TANKARD
TWYLA THARP DANCE
JIŘÍ KYLIÁN
GUANGDONG MODERN DANCE COMPANY
DANZA CONTEMPORÁNEA DE CUBA
MODERN DANCE TURKEY
RENNIE HARRIS PUREMOVEMENT

AND MANY OTHERS

INTERNATIONAL

Kaartverkoop

Kaarten voor alle voorstellingen kunt u reserveren bij Theater aan het Vrijthof, ma t/m za van 12.00 – 18.00 uur op telefoonnummer **043.3505555** of **www.theateraanhelvrijthof.nl**. Voor het filmprogramma kunt u kaarten reserveren bij Filmhuis Lumière op telefoonnummer 043.3214080.

www.nederlandsedansdagen.nl